

“FAKE NEWS” SOM STUDIEOBJEKT PÅ DIGITAL SOCIAL SCIENCE LAB

Fake news hænger meningsfuldt sammen med det digitale, men man kan så spørge sig selv, hvad socialvidenskaben og laboratorier har med dette hypede begreb at gøre? Hvis man spørger os, fem kandidatstuderende på Techno-Anthropology fra TANT-Lab AAU, får man en længere historie, der starter i Amsterdam og fortsætter på Digital Social Science Lab (DSSL) i en såkaldt datasprint, hvor netop fake news blev undersøgt digitalt med socialvidenskabelige øjne i et workspace, vi kalder et lab.

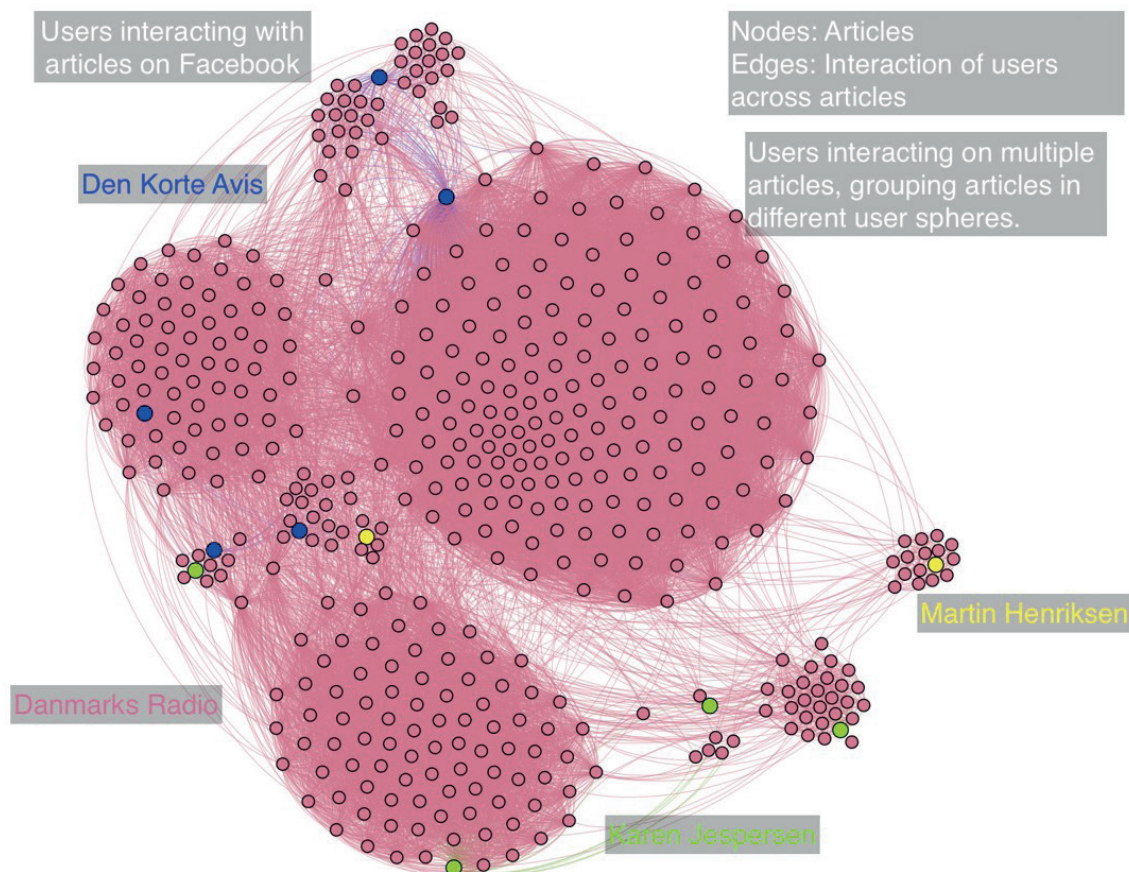

Datasprint faciliteres igennem designspil på første dag

Det virker ikke som om, at fake news har spredt kraftige ringe i vandet i en dansk kontekst. Endnu. Kigger man på situationen i vores nabolande tyder meget alligevel på, at det er et fænomen, vi i Danmark kommer til at se mere til i fremtiden. Tidligere på året tog vi derfor til Amsterdam for at være med til at udvikle en felthåndbog til fake news i samarbejde med Public Data Lab, et europæisk forskningssamarbejde fokuseret på digitale medier, som nu har fået den fængende titel “A Field Guide to Fake News”. Denne field guide var omdrejningspunktet, da vi hjemvendt i marts inviterede Jan Birkemose, Thomas Hedin, Pierre Collignon og Alister

Shawcross til DSSL i en femdages *data sprint*, som er en metode, hvor vi intensivt arbejder med digitale metoder til at kortlægge en kontrovers. Populært sagt; gøre ting sammen – hurtigt. Vi ønsker at konkrete eksperter med erfaring i bagagen i samarbejde med dataforskere stiller de spørgsmål til felten, der skal stilles. I denne sammenhæng spørgsmål som: Hvad er livscyklussen for en falsk nyhed online? Hvordan bliver der diskuteret indvandring på højreorienterede Facebook-sider i England i forhold til falske nyheder på emnet?

Når vi i TANT-Lab studerer digitale fænomener som fake news, åbner vi vores digitale metode-værktøjskasse,

Netværksvisualisering lavet i Gephi, der viser bruger overlappet mellem folk, der har interageret med DR Nyheders Facebook-side og Den Korte Avis' Facebook-side. Knudepunkterne (dvs. prikkerne) er opslag på de respektive Facebook-sider (de røde er DR) og forbindelserne (stregerne der holder prikkerne sammen) er brugere, der har interageret med de respektive artikler.

hvor vi fx bruger værktøjer som Netvizz til at 'scrape' forskellige slags data på Facebook, der bliver produceret af brugerne. Vi gemmer tweets fra Twitter med et værktøj der hedder TCAT, og vi visualiserer data i programmer som Gephi eller RAW Graphs. Men når alt dette nu foregår inde i vores computere, hvilken rolle kan DSSL i grunden spille?

DSSL og forskningsbiblioteket som arena for datasprint

Vores datasprint handlede ikke kun om fake news, men også om hvordan journalister og medieforskere kan drage nytte af at bruge nye digitale værktøjer til at forstå fake news som fænomen. Målet med vores sprint var således at introducere og afprøve denne field guide med journalister og medieforskere som DSSLs grønne omgivelser satte rammen omkring. Når man datasprinter, handler det i høj grad om at arbejde i fællesskab. Derfor er det vigtigt at danne gode rammer for et sådant fællesskab for at fostre det bedste samarbejde på tværs af alle deltagere til en sprint. Datasprints er altid forskellige i antal deltagere,

projekttyper og fokus, men det er altid vigtigt at understrege et behov for et kollaborativt workflow, og dette kræver et ordentligt arbejdsrum til at facilitere en sprint.

Et centralt aspekt i at datasprinte er, at man har noget data at lege rundt med. Dette sætter specifikke krav til, hvordan man søger i databaser og på sider som Google, nyhedsmedier og i videnskabelige artikler. Disse søgefærdigheder er uden tvivl et sted, hvor fagbibliotekerne i fremtiden kan være hjælpsomme som aktiv del af en datasprint. Vi ser også muligheder for fagbibliotekerne til at spille en rolle i at facilitere workshops og datasprints af den simple grund, at de danner gode rammer på tværs af universiteter og eksterne samarbejdspartnere. Dette gjorde sig tydeligt gældende i vores sprint, hvor en bred vifte af studerende og lektorer fra forskellige universiteter og en blandet gruppe journalister var til stede. Og dette er netop hovedet på sømmet i en datasprint; at skabe et rum for intensivt tværfagligt samarbejde. ■■■■■